

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W ZIELONEJ GÓRZE**

**P L A N
DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ W ROKU 2011**

ZATWIERDZAM

Zielona Góra, 10.01.2011r.

1. ZAKRES PLANU KONTROLI NA ROK 2011

1.1. Ramy czasowe i terytorialne

Niniejszy plan działalności kontrolnej obejmuje cały obszar województwa lubuskiego, w którego skład wchodzi 2 powiaty grodzkie oraz 12 powiatów ziemskich. Podział kompetencyjny pomiędzy jednostką macierzystą Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze i Delegaturą WIOŚ w Gorzowie Wlkp. przebiega z niewielką modyfikacją według dawnej granicy byłych województw gorzowskiego i zielonogórskiego. Oznacza to w praktyce, że pracownicy Wydziału Inspekcji WIOŚ w Zielonej Górze przeprowadzają kontrole podmiotów zlokalizowanych na terenie 8 południowych powiatów, natomiast pracownicy Działu Inspekcji w Delegaturze WIOŚ w Gorzowie Wlkp. kontrolują 6 powiatów północnych województwa lubuskiego.

Plan działalności kontrolnej opracowany jest na okres jednego roku w odniesieniu do preliminarza budżetu zadaniowego i aktualnej sytuacji kadrowej Wydziału i Działu Inspekcji, komórek organizacyjnych wspomagających działania inspekcyjne, a także możliwości analitycznych laboratoriów WIOŚ.

1.2. Zadania, kompetencje i zobowiązania do przeprowadzania inspekcji

Zadania kompetencyjne do przeprowadzania kontroli zawarte zostały w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287 z późn. zm.), natomiast zobowiązania o wzajemnej współpracy zapisane zostały w porozumieniach zawartych pomiędzy Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Zielonej Górze a:

- Lubuskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gorzowie Wlkp.,
- Komendantem Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Rybackiej w Gorzowie Wlkp.,
- Komendantem Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim,
- Dyrektorem Izby Celnej w Rzepinie,

- Lubuskim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii w Zielonej Górze,
- Okręgowym Inspektorem Pracy w Zielonej Górze.

1.3. Polityki środowiskowe i priorytety

Województwo lubuskie położone jest w środkowozachodniej części Polski i zajmuje powierzchnię 13988 km². Od północy graniczy z województwem zachodniopomorskim, od wschodu z województwem wielkopolskim, od południa z województwem dolnośląskim. Granica zachodnia jest granicą państwową z Republiką Federalną Niemiec.

Województwo pod względem obszaru jest jednym z trzech najmniejszych województw w kraju. Charakteryzuje się średnim uprzemysłowieniem oraz największym w kraju zalesieniem. Pomimo tak wysokiego zalesienia oraz dużej ilości obszarów i obiektów chronionych występują na obszarze województwa różnorodne problemy ekologiczne. Najważniejsze z nich to:

- konieczność kompleksowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej, szczególnie w małych miastach i na terenach wiejskich,
- ograniczenie uciążliwości tzw. emisji niskiej poprzez likwidację indywidualnych palenisk zasilanych opałem niskiej jakości lub palnymi odpadami,
- zminimalizowanie uciążliwości związanych z komunikacją samochodową – poprzez budowę obwodnic miejscowości (ograniczenie emisji hałasu i spalin, poprawa jakości powietrza oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia poważnej awarii),
- zakończenie porządkowania gospodarki odpadami komunalnymi poprzez zamknięcie i rekultywację starych, niespełniających wymagań składowisk oraz likwidację tzw. dzikich wysypisk odpadów.

Polityka środowiskowa i priorytety wymagające uwzględnienia w planie kontroli uzgadniane są w trakcie okresowych spotkań kierownictwa Inspektoratu z kierownictwem Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego, Departamentu Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. W tworzeniu planu kontroli uwzględniane są także wytyczne dotyczące ogólnokrajowych cykli kontrolnych oraz zadań stałych zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

1.4. Obowiązujące przepisy w zakresie

Podstawowe kompetencje wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska w zakresie kontroli określone zostały w wielu ustawach i przepisach szczegółowych w postaci rozporządzeń. Do najważniejszych z nich należą:

- ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 185 poz. 1243);
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 63 poz. 638 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 90 poz. 607 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 239 poz. 2019 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2001 r. Nr 100 poz. 1085z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1222 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. z 2004 r. Nr 121 poz. 1263 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 36 poz. 233 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. z 2007 r. Nr 124 poz. 859 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2007 r. Nr 147 poz. 1033);
- ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 r. Nr 25 poz. 202 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1495 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2006 r. Nr 169 poz. 1200 z późn. zm.).

Poza wymienionymi aktami prawnymi kontrole podmiotów gospodarczych prowadzone będą w oparciu o inne, „branżowe” akty prawne, w których zawarte zostały zadania dla Inspekcji Ochrony Środowiska oraz wymagania wynikające z dyrektyw i rozporządzeń Unii Europejskiej.

1.5. Struktura organizacyjna

Struktura organizacyjna w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Zielonej Górze ujęta w regulaminie organizacyjnym z dnia 02.12.2009 r. zatwierdzona została przez Wojewodę Lubuskiego w dniu 23.12.2009 r.

Zgodnie z ww. zarządzeniem w siedzibie Inspektoratu wydzielone zostały następujące jednostki organizacyjne:

- wydziały: inspekcji, monitoringu środowiska, budżetu i finansów, administracyjno-techniczny;
- stanowiska samodzielne stanowiące obsługę w zakresie bhp, obsługi prawnej itp.;
- laboratorium WIOŚ składające się z trzech pracowników.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze posiada delegaturę, której siedziba znajduje się w Gorzowie Wlkp. W delegaturze znajdują się trzy działy: inspekcji, monitoringu środowiska i administracyjno – techniczny, laboratorium delegatury z pracownikami oraz stanowisko samodzielne ds. obsługi prawnej.

W 2011 roku w związku z racjonalizacją zatrudnienia możliwa jest zmiana struktury organizacyjnej.

1.6. Zakres działań kontrolnych

Zgodnie z wytycznymi GIOŚ w roku 2011 realizowane będą następujące rodzaje działalności kontrolnej:

- **kontrole kompleksowe** prowadzone będą w zakładach, jednostkach i podmiotach gospodarczych, które po raz pierwszy podlegają sprawdzeniu przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska oraz w zakładach, które dokonały istotnej zmiany technologii, zwiększenia produkcji lub znacznie zwiększyły lub ograniczyły emisje zanieczyszczeń; pracochłonność tego typu kontroli szacuje się na 38 do 90 godzin, a czas kontroli uzależniony będzie od rodzaju i wielkości zakładu;

- **kontrole problemowe** prowadzone będą w zakładach, jednostkach i podmiotach gospodarczych na zasadach określonych w obowiązujących przepisach i ograniczać się będą do sprawdzania i badania określonych zagadnień w wybranych komponentach środowiska; pracochłonność tego typu kontroli szacuje się na 24 do 40 godzin;
- **kontrole interwencyjne** (na wnioski lub skargi) ograniczać się będą do sprawdzenia zasadności otrzymanych uwag i informacji oraz sprawdzenia stanu faktycznego; pracochłonność tych kontroli szacuje się na 24 ÷ 40 godzin;
- **kontrole „przy biurku” („papierowe”)** dotyczą materiałów obligatoryjnie przesyłanych do WIOŚ. Polegały one będą na weryfikacji nadesłanych materiałów; pracochłonność tego typu kontroli szacuje się na 12 ÷ 20 godzin.

Przyjmując powyższe ustalenia założono, że średni czas trwania poszczególnych kontroli wynosić będzie:

- kontrola kompleksowa	64 godziny - 8 dni roboczych;
- kontrola problemowa	32 godziny - 4 dni robocze;
- kontrola interwencyjna	28 godzin – 3,5 dnia roboczego;
- kontrola „przy biurku”	16 godzin – 2 dni robocze.

Zgodnie z wytycznymi GIOŚ wynikającymi z realizacji Projektu PL 0100 „Wzrost efektywności działania IOŚ na podstawie doświadczeń norweskich” znajdujące się w ewidencji podmioty podzielone zostały na pięć kategorii ryzyka wpływu na stan środowiska.

Do poszczególnych kategorii zaliczone zostały:

Kategoria I – ryzyko najwyższe – kontrole prowadzone co roku:

- 1) Zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZDR);
- 2) Stacje demontażu pojazdów;
- 3) Zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- 4) Instalacje IPPC, których dotyczy Traktat Akcesyjny;
- 5) Zakłady wymagające pozwolenia zintegrowanego, które przetwarzają odpady sprowadzane z zagranicy;
- 6) Wielkoprzemysłowe ферmy tuczu trzody chlewnej wymagające pozwolenia zintegrowanego.

Kategoria II – ryzyko wysokie – kontrole prowadzone co dwa lata lub rzadziej:

- 1) Zakłady zwiększonego ryzyka występowania poważnych awarii (ZZR);
- 2) Zakłady podlegające rozporządzeniu nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie PRTR, inne niż zaliczone do kategorii I;
- 3) Oczyszczalnie ścieków o obciążeniu powyżej 2000 RLM;
- 4) Instalacje IPPC, z wyłączeniem ferm tuczu trzody chlewnej;
- 5) Instalacje eksploatowane bez wymaganych pozwoleń, zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe;
- 6) Zakłady nie spełniające warunków pozwoleń, zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe;
- 7) Zakłady nie realizujące zarządzeń pokontrolnych, zaliczane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe.

Kategoria III – ryzyko średnie – kontrole prowadzone raz na trzy lata lub rzadziej:

- 1) Pozostali potencjalni sprawcy poważnych awarii, inni niż zaliczani do kategorii I i II;
- 2) Oczyszczalnie ścieków o obciążeniu poniżej 2000 RLM;
- 3) Składowiska odpadów oraz spalarnie odpadów, inne niż zaliczone do kategorii I i II;
- 4) Zakłady, które uzyskały nowe pozwolenie określające zakres i warunki korzystania ze środowiska, zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe lub wynika z postanowienia odpowiedniego organu ochrony środowiska;
- 5) Zakłady, które są powodem uzasadnionych interwencji, zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe lub wynika z postanowienia odpowiedniego organu ochrony środowiska;
- 6) Podmioty prowadzące odzysk odpadów, zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe lub wynika z postanowienia odpowiedniego organu ochrony środowiska.

Kategoria IV – ryzyko niskie – kontrole prowadzone raz na cztery lata lub rzadziej:

- 1) Zakłady inne niż zaliczane do kategorii I, II i III, które wymagają uregulowania stanu formalno – prawnego korzystania ze środowiska w formie decyzji administracyjnej;
- 2) Zakłady podlegające kontroli w zakresie substancji zubożających warstwę ozonową;
- 3) Zakłady podlegające kontroli w zakresie zawartości siarki w paliwie;
- 4) Zakłady podlegające kontroli w zakresie nadzoru rynku.

Kategoria V – pozostałe instalacje nie objęte systemem planowania rocznego:

Podmioty nie wymagające pozwoleń na korzystanie ze środowiska w formie decyzji administracyjnych, które zostały poddane doraźnie kontroli, z powodu wniosku o podjęcie interwencji, wydania zaświadczenia lub z innych powodów.

Zestawienie liczby podmiotów znajdujących się w ewidencji WIOŚ przyporządkowanych do poszczególnych kategorii, przedstawia poniższa tabela.

Kategoria ryzyka	Liczba podmiotów	Procent ogólnej liczby sklasyfikowanych instalacji
I	128	7,5
II	91	5,3
III	139	8,1
IV	835	48,8
V	517	30,3
Razem	1710	100%

1.7. Zasoby kadrowe

Stan zatrudnienia w Wydziale i Dziale Inspekcji na dzień 31.12.2010 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp	Stanowisko	Ilość zatrudnionych	
		Wydział Inspekcji WIOŚ w Zielonej Górze	Dział Inspekcji Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp.
1.	Naczelnik/Kierownik	1	1
2.	Starszy inspektor ochrony środowiska	6	4
3.	Inspektor ochrony środowiska	7	7
4.	Specjalista	1	-
	Razem:	15	12
	Ogółem:	27	

Spośród 27 aktualnie zatrudnionych pracowników, jedna osoba zatrudniona jest na 0,6 etatu, jedna osoba przebywa na urlopie macierzyńskim, a dwie przebywają na urlopie wychowawczym, które kończą się w czerwcu i sierpniu 2011 r.

W 2011 roku nie przewiduje się istotnych zmian zatrudnienia. Prawdopodobna jest redukcja etatów inspekcyjnych w związku z racjonalizacją zatrudnienia.

Ze względu na niskie, w stosunku do średniej krajowej, wynagrodzenie w Wydziale i Dziale Inspekcji zatrudniane są osoby młode, nie znające specyfiki pracy inspekcyjnej. Są to zazwyczaj „świeżo upieczeni” absolwenci uczelni wyższych.

W 2008 roku w WIOŚ w Zielonej Górze zatrudnionych zostało 11 nowych inspektorów, a w 2009 roku zatrudnione zostały trzy nowe osoby.

1.8. Budżet

Zgodnie z preliminarem projektu budżetu państwa na rok 2011 na realizację podzadania 12.7.1. kontrola podmiotów korzystających ze środowiska, w tym w zakresie zapobiegania poważnym awariom przewidziano kwotę 1953 tys. zł. Z tej kwoty fundusz płac z pochodnymi pochłonie 1669 tys. zł. Natomiast na funkcjonowanie Wydziału i Działu Inspekcji, tj. opłacenie stałych kosztów eksploatacyjnych pomieszczeń (energia elektryczna, energia cieplna, woda, ścieki, odpady, telefony, internet i podatki od nieruchomości) oraz kosztów partycypacji wydziałów i działów współpracujących (Wydział i Dział administracyjno-techniczny, Wydział budżetu i finansów i Laboratoria) pozostaje 284 tys. złotych.

Przy powyższych kwotach koszt wykonania jednej kontroli wyniesie (bez uwzględniania płac) ok. 469,5 zł. Natomiast z uwzględnieniem funduszu płac pracowników inspekcyjnych oraz pracowników wydziałów, działów i laboratoriów współpracujących nakład kosztów budżetowych na jedną kontrolę wynosił będzie ok. 3228 zł.

2. ŚRODOWISKO, CZYNNOŚCI, ZAKŁADY

2.1. Stan środowiska w województwie

Stan środowiska w województwie lubuskim przedstawiony został w opracowaniu, które ukazało się w ramach Biblioteki Monitoringu Środowiska w roku 2009, pt. Stan środowiska w województwie lubuskim w latach 2004-2008. Autorami poszczególnych

rozdziałów opracowania byli głównie pracownicy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp.

Na podstawie podsumowań i wniosków zawartych w poszczególnych rozdziałach stwierdzić można, że stan środowiska w województwie ulega sukcesywnej poprawie m.in. na skutek realizacji inwestycji proekologicznych.

2.2. Tematyczne zagadnienia ochrony środowiska na terenie województwa

2.2.1. Ochrona powietrza

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w województwie lubuskim jest emisja antropogeniczna (wynikająca z działalności człowieka), na którą składa się emisja z działalności przemysłowej, z sektora bytowego oraz powodowana przez środki komunikacji. Naturalne procesy zachodzące w przyrodzie (emisja naturalna) mają znaczenie marginalne i w niewielkim stopniu oddziałują na jakość powietrza atmosferycznego w województwie.

Na jakość powietrza bardzo duży wpływ ma emisja powierzchniowa czyli tzw. emisja niska, ze źródeł takich jak: paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze itp. Wielkość tej emisji jest trudna do oszacowania a jej udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń zależy od poziomu gęstości sieci ciepłowniczej na danym obszarze.

Drugim ważnym źródłem wpływającym na jakość powietrza jest emisja liniowa pochodząca ze spalania paliw w silnikach samochodowych. Rosnąca ilość pojazdów, a tym samym zwiększenie ruchu stanowi coraz większy problem, nie tylko ze względu na zanieczyszczenie powietrza, ale także z powodu hałasu.

Analiza prowadzonych w województwie lubuskim baz danych o podmiotach korzystających ze środowiska oraz danych gromadzonych w trakcie kontroli przeprowadzanych przez WIOŚ w Zielonej Górze wskazuje na systematyczne zmniejszanie się emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do środowiska. Jest to związane z ograniczeniem zużycia energii w przemyśle w przeliczeniu na jednostkową wielkość produkcji oraz zmianą nośników energii na mniej szkodliwą dla środowiska.

2.2.2. Ochrona wód

Jakość wód na terenie województwa lubuskiego uzależniona jest od ilości i jakości odprowadzanych ścieków komunalnych i przemysłowych oraz dopływu zanieczyszczeń z tzw. źródeł przestrzennych.

Ze względu na tranzytowe i przygraniczne położenie, wpływ na jakość wód na terenie województwa wywierają różnego rodzaju źródła zanieczyszczeń usytuowane na terenie Czech i Niemiec oraz województw śląskiego, dolnośląskiego, opolskiego i wielkopolskiego.

W ostatnich latach nastąpiło zmniejszenie presji przemysłowych źródeł zanieczyszczeń w związku z restrukturyzacją przemysłu oraz z ograniczeniem ilości ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych do wód ze źródeł przemysłowych.

Ograniczono także wpływ ścieków komunalnych poprzez budowę nowoczesnych, wysokosprawnych oczyszczalni ścieków oraz modernizację oczyszczalni istniejących. Wzrosło natomiast znaczenie presji zanieczyszczeń, których źródła znajdują się na terenach wiejskich.

Poza punktowymi miejscami odprowadzania ścieków istotnym dla jakości wód problemem są przestrzenne źródła zanieczyszczeń, tj. opady atmosferyczne wprowadzające do wód zanieczyszczenia z powietrza oraz spływy powierzchniowe z pól, pastwisk i łąk, które stanowią znaczące źródło substancji biogenych.

W roku 2009 przeprowadzono została pierwsza ocena stanu wód powierzchniowych w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162 poz. 1008).

2.2.3. Ochrona przed hałasem

Hałas jako zanieczyszczenie środowiska jest czynnikiem wpływającym na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku człowieka.

Większość kontrolowanych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa lubuskiego powoduje uciążliwą emisję hałasu jedynie do najbliższego otoczenia. Przekroczenie dopuszczalnych wartości emisji mieści się w przedziale od 2 do 5 dB.

Wprowadzanie nowych rozwiązań technicznych po otrzymaniu decyzji administracyjnych o nałożeniu kar pieniężnych, przynosi skutek poprzez dostosowanie urządzeń do obowiązujących norm. Innym skutecznym sposobem na minimalizację uciążliwości hałasowych jest budowa obwodnic miejscowości oraz wyprowadzanie ruchu tranzytowego z centrów miejscowości. Również budowa ekranów akustycznych w znaczny sposób ogranicza uciążliwości komunikacyjne.

2.2.4. Pola elektromagnetyczne

Wykonane w latach od 2005 do 2008 badania poziomów pól elektromagnetycznych na terenie województwa lubuskiego nie wykazały w żadnym z badanych punktów występowania poziomów pól elektromagnetycznych przekraczających dopuszczalne normy. Maksymalne pomierzone wartości nie przekroczyły 30 % poziomu dopuszczalnego określonego na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sprawdzania ich poziomów (Dz. U. Nr 192 poz. 1883).

2.2.5. Ochrona powierzchni ziemi

W ostatnich latach na obszarze województwa lubuskiego wyłączeniu z produkcji leśnej i rolnej uległo ok. 1000 ha gruntów. Najwięcej gruntów, tj. ok 42 % wyłączono na potrzeby siedliskowe, a ok. 19,6 % na potrzeby przemysłowe. Pozostałe potrzeby w tym zakresie to komunikacyjne – ok. 13,6 % oraz użytki kopalniane i zbiorniki wodne.

W ostatnim okresie czasu notowane są pozytywne działania na rzecz ochrony powierzchni ziemi, głównie działania rekultywacyjne na terenach zdegradowanych, np. poprzez niewłaściwą eksploatację stacji paliw.

2.2.6. Gospodarka odpadami

Zgodnie z posiadanymi informacjami na terenie województwa lubuskiego w latach 2008-2009 wytwarzanych było 995 tys. Mg odpadów rocznie. Odpady powstające w wyniku działalności przemysłowej stanowią ok. 73 % ogólnej masy wytworzonych odpadów.

Z analizy przesyłanych do Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze sprawozdań o ilości odpadów złożonych na składowiskach komunalnych wynika, że średniorocznie każdy mieszkaniec województwa wytwarza i przekazuje do utylizacji ok. 393 kg odpadów komunalnych, łącznie z odpadami wielkogabarytowymi.

Z każdym rokiem wzrasta na terenie województwa lubuskiego udział odpadów zbieranych w sposób selektywny w ogólnej ilości odpadów komunalnych.

W roku 2009 ilość odpadów zebranych w sposób selektywny wyniosła ok. 8 %. Jest to w dalszym ciągu zgodnie z obowiązującym stanem prawnym ilość nie wystarczająca.

Na terenie województwa eksploatowanych jest 8 instalacji do segregacji odpadów. Są to instalacje usytuowane w Raculi k. Zielonej Góry, Chróściku k. Gorzowa

Wlkp., Długoszynie k. Sulęcina, Kunowicach k. Słubic, Dąbrówce k. Zbąszyńska, Nowym Świecie k. Sulechowa, Kiełczu k. Nowej Soli oraz w Żarach.

Dalsza rozwijająca się zbiórka odpadów w sposób selektywny powinna pozwolić woj. lubuskiemu na uzyskanie zakładanych poziomów odzysku.

2.3. Działalność kontrolna

Działalność kontrolna na terenie funkcjonowania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze podporządkowana została wytycznym zawartym w poradniku opracowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wg stanu prawnego z dnia 6.12.2010 r. w ramach projektu PL 0100 dofinansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego „Wzrost efektywności działania IOŚ na podstawie doświadczeń norweskich”.

Zgodnie z założeniami Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie Długofalowego Planu Kontroli opracowywane są wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska na rok następny.

W 2011 r. planowane są dwa cykle kontrolne dotyczące:

- oceny stanu realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- usuwania i unieszkodliwiania instalacji i urządzeń zawierających PCB.

Ponadto w ogólnokrajowych celach kontrolnych zaplanowano jako cele stałe:

- nadzór nad postępowaniem prac w realizacji zadań określonych dla Polski w Traktacie Akcesyjnym, dla których uzyskano termin dostosowawczy;
- nadzór nad realizacją zadań ujętych w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami – 2014;
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza na obszarach zagrożonych wynikających z oceny jakości powietrza na obszarach województwa, pod względem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych z punktowych źródeł komunalnych;
- nadzór nad jakością danych przekazywanych w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.

Ponadto w planie kontroli uwzględnione zostały stałe zadania wynikające z obowiązków ustawowych, tj.:

- kontrole zakładów zakwalifikowanych jako ZDR i ZZR;
- kontrole przestrzegania przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym;

- kontrole stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- kontrole punktów zbierania pojazdów do demontażu;
- kontrole przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych.

W rocznym planie kontroli uwzględniono wojewódzki cykl kontrolny mający na celu nadzór nad przestrzeganiem przepisów ochrony środowiska we wszystkich komponentach, tj. poboru ilości wody, jakości i sposobu odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami oraz ochrony powietrza, tj. dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz hałasu. Cyklem tym objęte zostaną wytypowane ośrodki wczasowo-wypoczynkowe usytuowane nad największymi i najbardziej zagrożonymi jeziorami województwa lubuskiego. Przed rozpoczęciem kontroli Inspektorat wystąpi do poszczególnych urzędów gmin o pomoc w typowaniu podmiotów do kontroli. Założono, że kontroli poddanych zostanie ok. 25 % ośrodków wypoczynkowych znajdujących się w ewidencji WIOŚ, zaliczonych do kategorii IV.

2.4. Wpływ na środowisko i wyniki kontroli

Każda zakończona kontrola podmiotu pozwala, na podstawie zgromadzonych materiałów, na dokonanie obiektywnej oceny wpływu prowadzonej działalności na środowisko. W przypadku negatywnego lub niezgodnego z przepisami oddziaływania prowadzonej działalności podejmowane będą wynikające z mocy prawa działania. Działania te mogą przyjąć następujące formy:

- wydanie zarządzenia pokontrolnego;
- nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego;
- skierowanie wystąpień do organów ochrony środowiska w sprawie ograniczenia zawartych w decyzjach zakresów korzystania ze środowiska lub ich całkowitego cofnięcia;
- naliczenie administracyjnej kary pieniężnej za nieprzestrzeganie warunków korzystania ze środowiska;
- nałożenie administracyjnej kary pieniężnej wynikającej z ustawy o odpadach;
- skierowanie wystąpienia do organów ścigania;
- wydanie decyzji o wstrzymaniu działalności instalacji lub zakładu.

Jak wynika z powyższego zestawienia możliwości działalności restrykcyjnej Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w stosunku do podmiotów nie przestrzegających przepisów ochrony środowiska są duże i mogą być one dolegliwe zarówno dla małych, jak i dużych przedsiębiorców.

2.5. Stan istniejący w zakresie przestrzegania zgodności z dyrektywami unijnymi

Biorąc pod uwagę dotychczas przeprowadzone kontrole w zakresie przestrzegania dyrektyw unijnych implementowanych przez obowiązujące przepisy prawne krajowe uznać należy, że przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w tym zakresie starają się być na bieżąco i przestrzegać zawarte w nich zobowiązania. Problemy występują wszędzie tam, gdzie zapisy w ustawach lub rozporządzeniach nie są jednoznaczne bądź zrozumiałe. Każda dowolność interpretowania prawa powoduje, że w podobnej sprawie występują różne zachowania, najczęściej takie, które są dla podmiotów najkorzystniejsze.

2.6. Zakłady przewidziane do kontroli

Zgodnie z wytycznymi GIOŚ zawartymi w Systemie Kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska opracowanymi w grudniu 2010 r., Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska powinny w ciągu roku skontrolować:

- 100 % podmiotów znajdujących się ewidencji Inspektoratu zaliczonych do kat. I;
- 50 % podmiotów znajdujących się ewidencji Inspektoratu zaliczonych do kat. II;
- 30 % podmiotów znajdujących się ewidencji Inspektoratu zaliczonych do kat. III.

Ponadto w zależności od możliwości kadrowych oraz finansowych z kategorii IV zakładów zewidencjonowanych w Inspektoracie zaleca się skontrolować od 20-50 % podmiotów.

Nie zakłada się umieszczania w planie kontroli zakładów zaliczonych do kat. V, ponieważ są to podmioty, które znalazły się w ewidencji jako obiekty o marginalnym wpływie na środowisko, a ich kontrola przeprowadzona była na wniosek gminy, starostwa lub marszałka w związku z wyjaśnieniem sprawy.

3. WYNIKI KONTROLI W OSTATNICH LATACH

Opisywanie w szczegółach wyników kontroli w ostatnich latach jest zdaniem kierownictwa Wydziału i Działu Inspekcji niecelowe. Na etapie opracowywania informacji dot. rozpatrywania skarg i wniosków oraz w sprawozdaniu rocznym z działalności kontrolnej dokonywane są oceny i podsumowania, których rezultaty wykorzystywane są w dalszej działalności kontrolnej WIOŚ.

Plany kontroli i sprawozdania z wykonania założeń przekazywane były dotychczas zgodnie z wyznaczonymi terminami wszystkim zainteresowanym jednostkom organizacyjnym, w tym GIOŚ i Wojewodzie Lubuskiemu. O wynikach kontroli informowane były także inne instytucje i podmioty, tj. Urząd Marszałkowski

Województwa Lubuskiego, Państwowa Inspekcja Pracy, Komenda Wojewódzkiej Straży Pożarnej itp., którym zwyczajowo przekazywane są sprawozdania z działalności kontrolnej.

Wyniki ustaleń kontrolnych mogą być wykorzystane w przyszłych działaniach kontrolnych ww. służb. Ponadto w przypadkach stwierdzenia rażącego naruszenia prawa, odrębnymi wystąpieniami informowane są właściwe ze względu na naruszenia prawa organy administracji zespolonej lub publicznej.

4. ZAMIERZENIA PLANOWANE NA ROK 2011

4.1. Cele i zadania

Cele i zadania planowane na rok 2011 podporządkowane zostały wytycznym zawartym w poradniku opracowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wg stanu prawnego z dnia 6.12.2010 r. w ramach projektu PL 0100 dofinansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego „Wzrost efektywności działania IOŚ na podstawie doświadczeń norweskich” (opisane w punkcie 2.3.).

4.2. Założone priorytety

Priorytety zamierzeń planistycznych na rok 2011 w zakresie kontroli podmiotów gospodarczych działających na terenie województwa lubuskiego wynikają z wytycznych centralnych (Ministerstwa Środowiska, GIOŚ) oraz oczekiwań

i wskazań wojewódzkich władz samorządowych, uzyskanych w ramach spotkań kierownictwa WIOŚ z przedstawicielami kierownictwa wydziałów ds. rolnictwa i ochrony środowiska w starostwach powiatowych oraz Departamentu Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego. Uwzględnione też będą sugestie przekazane przez RDOŚ i Wydział Gospodarki Nieruchomościami LUW.

4.3. Strategia kontroli i komunikacji z kontrolowanymi podmiotami

Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska prowadzona będzie zgodnie z wytycznymi zawartymi w procedurze planowania kontroli „System Kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska” opracowanej przez GIOŚ w wersji z 6 grudnia 2010 r. Natomiast komunikacja z kontrolowanymi podmiotami odbywała się będzie na zasadach ustalonych w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej (Tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 220 poz. 1447 z późn. zm.) oraz ustaleniach dokonanych w trakcie pierwszej wizyty na

terenie kontrolowanego podmiotu pomiędzy inspektorem a osobą wyznaczoną do reprezentowania zakładu w trakcie kontroli. Zakłada się, że kontrola (zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Ochrony Środowiska) ma mieć charakter partnerski.

4.4. Procedury dla kontroli planowych i pozaplanowych

W przypadku kontroli planowych prowadzone będą procedury wynikające ze strategii - poradnik, określonej w punkcie 4.3. W przypadku kontroli pozaplanowych procedury kontroli dostosowywane będą do charakteru kontroli w oparciu o wskazówki zawarte w wytycznych GIOŚ wynikających z realizacji Projektu PL0100 „Wzrost efektywności działania IOŚ na podstawie doświadczeń norweskich”.

4.5. Procedury dla koordynacji z innymi służbami kontrolnymi

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze podpisał porozumienia z innymi służbami kontrolnymi działającymi na terenie województwa lubuskiego (punkt 1.2.) Z porozumień tych wynikają konkretne procedury wzajemnego powiadamiania i ustalania koordynacji działań z innymi służbami kontrolnymi.

4.6. Procedury weryfikacji planu kontroli

Zakłada się, że roczny plan kontroli oraz opracowane na jego podstawie kwartalne plany zostaną w pełni zrealizowane. Warunkiem poprawnej realizacji jest zapewnienie przez pracodawcę niezbędnych środków finansowych, środków transportu, a także dyspozycyjności laboratoriów i zatrudnionych pracowników. Roczny plan kontroli opracowywany jest z założeniem, że niezbędne środki finansowe oraz transportowe zostaną przez pracodawcę zapewnione, a zatrudnieni pracownicy nie będą przebywać na długotrwałych zwolnieniach lekarskich. Istotnym zagrożeniem dla realizacji planu kontroli jest rosnąca niepokojąco fluktuacja kadr.

W przypadku ograniczenia nakładów finansowych na działalność Wydziału i Działu Inspekcji w WIOŚ w Zielonej Górze zaistnieje konieczność weryfikacji planu kontroli w wymiarze rocznym i kwartalnym. W takim przypadku Naczelnik Wydziału Inspekcji w porozumieniu z Kierownikiem Działu Inspekcji przed zakończeniem każdego kwartału przedkładał będzie Lubuskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska propozycję korekty planu kontroli. Po zaakceptowaniu propozycji redukcji zadań informacja przekazywana będzie do GIOŚ i Wojewody Lubuskiego.

4.7. Zasoby kadrowe i finansowe

Zasoby kadrowe i finansowe Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp. przedstawione zostały w punkcie 1.7. i 1.8. niniejszego opracowania.

5. DZIAŁANIA KONTROLNE NA ROK 2011

Zgodnie z założeniami uwzględniającymi możliwości finansowe oraz kadrowe przyjęto, że w roku 2011 przeprowadzonych zostanie ogółem 605 kontroli podmiotów gospodarczych, których działalność ma wpływ na stan środowiska w województwie lubuskim.

5.1. Kontrole planowe

Przyjęto, że Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przy obecnym stanie zatrudnienia oraz możliwościach finansowych jest w stanie wykonać 605 kontroli. Założono, że wykonanych zostanie 70 kontroli kompleksowych, 470 kontroli problemowych oraz 65 kontroli planowych opartych o dokumentację przesyłaną do Inspektoratu. Ponadto założono, że ok. 50 % czasu inspekcyjnego wykorzystane zostanie na samokształcenie, uczestnictwo w szkoleniach resortowych i wewnętrznych (w związku z dynamiczną zmianą przepisów), przeprowadzenie kontroli związanych z wystąpieniem poważnych awarii oraz na załatwianie skarg i interwencji.

Kwartalny harmonogram kontroli przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj kontroli	Planowana liczba kontroli w kwartale				Razem
	I	II	III	IV	
Kompleksowa	16	18	18	18	70
Problemowa	110	120	120	120	470
„Przy biurku”	14	20	20	11	65
Razem	140	158	158	149	605

5.2. Zakłady i podmioty przewidziane do kontroli w 2011 roku

Wykaz przewidzianych do kontroli zakładów, podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych prowadzących działalność przedstawia załącznik nr 1 do niniejszego planu kontroli.

5.3. Kontrole pozaplanowe

Ze względu na ograniczenia finansowe w zakresie bieżącej działalności Inspektoratu oraz likwidację dochodów własnych nie przewiduje się prowadzenia tego typu działań, chyba że wynikały one będą z napływających wniosków o przeprowadzenie kontroli (z pominięciem ustawowych terminów) lub zdarzeń o charakterze poważnych awarii.

5.4. Skargi

Skargi załatwiane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego. Obecnie trudno ocenić jaka będzie ich ilość. Ale biorąc pod uwagę kolejny rok „wyborczy” należy się spodziewać eskalacji problemów wnoszonych głównie przez kandydatów na posłów i senatorów, którzy gremialnie wpisują dbałość o środowisko w swoje programy wyborcze.

5.5. Poważne awarie przemysłowe

W Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz Delegaturze WIOŚ w Gorzowie Wlkp. czynne są poza godzinami pracy, tj. w godzinach od 15³⁰ do 20³⁰ telefony dyżurne - w dniach roboczych (od poniedziałku do piątku). W soboty dyżur telefoniczny pełnią inspektorzy zatrudnieni w Wydziale i Dziale Inspekcji w godzinach od 7³⁰ do 20³⁰. W niedziele i święta dyżur pełnią tylko osoby funkcyjne Inspektoratu. Wykaz osób funkcyjnych z numerami telefonów stacjonarnych oraz komórkowych przekazywany jest w układzie kwartalnym do GIOŚ oraz służb odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa.

5.6. Inne czynności

Inne czynności, w których uczestniczą Wydział i Dział Inspekcji to:

- współpraca z Laboratorium oraz Wydziałem i Działem Monitoringu,
- współdziałanie z innymi organami kontrolnymi,
- współdziałanie z organami ścigania,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie ochrony środowiska.